

PROF. DR HAB. STANISŁAW OLCZAK

3 września 2018 r. zmarł w Lublinie prof. dr hab. Stanisław Olczak, historyk XVI-XVIII wieku, archiwista, wieloletni wiceprezes Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół KUL, prodziekan Wydziału Nauk Humanistycznych KUL (1993-1999), członek czynny Wydziału Historyczno-Filologicznego TN KUL, sekretarz generalny TN KUL (2004-2013), członek jego Komisji Rewizyjnej.

Stanisław Kazimierz Olczak urodził się 4 kwietnia 1936 r. w Olesznie. W 1954 r. uzyskał maturę w Liceum Ogólnokształcącym im. Piusa X we Włocławku. Następnie pracował jako nauczyciel religii w szkołach podstawowych w Budziszawiu, Morzycach i Niegibalicach na Kujawach. W latach 1961-1966 studiował historię na KUL. Tytuł magistra uzyskał na podstawie pracy *Parafialne budownictwo kościelne w archidiakonacie kurzelowskim w średniowieczu*, napisanej na seminarium Jerzego Kłoczowskiego. Następnie podjął studia z historii sztuki, z których zrezygnował po zaliczeniu czterech semestrów. W 1966 r. rozpoczął pracę na stanowisku młodszego bibliotekarza w bibliotece Zakładu Historii. W 1971 r. został awansowany na bibliotekarza, a w 1973 r. przeniesiony na stanowisko dokumentalisty w Archiwum Uniwersyteckim KUL. Od 1974 r. prowadził zleczone zajęcia dydaktyczne dla studentów historii. W 1975 r. na UAM w Poznaniu obronił pracę doktorską *Szkolnictwo parafialne w Wielkopolsce w XVII i XVIII w. (w świetle wizytacji kościelnych)* (Lublin 1978), napisaną pod kierunkiem J. Kłoczowskiego, której oficjalnym promotorem był Jerzy Topolski. W 1977 r. awansował na stanowisko starszego dokumentalisty. W latach 1977-1978 pełnił funkcję Delegata Rektora ds. BHP. W 1981 r. został mianowany kierownikiem Archiwum Uniwersyteckiego KUL. Pracując na tym stanowisku, wprowadził przejrzystą strukturę organizacyjną, a w porządkowanie dokumentacji wkładał wiele osobistego wysiłku.

Prowadził zleczone zajęcia przede wszystkim dla studentów specjalizacji archiwalnej. W 1984 r. został zatrudniony w Katedrze Historii Ustroju

i Administracji Polski, kierowanej wówczas przez W. Rostockiego. W 1985 r. awansował na adiunkta. W 1990 r. uzyskał habilitację na podstawie dorobku i książki *Duchowieństwo parafialne diecezji poznańskiej w końcu XVI i pierwszej poł. XVII w.* (Lublin 1990). Od 1991 do 2008 r. pełnił funkcję kierownika Katedry Historii Ustroju i Administracji Polski. W 1993 r. został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego i prodziekana Wydziału Nauk Humanistycznych ds. studenckich (urząd ten sprawował do 1999 r.). W 2006 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych. W tym samym roku przeszedł na emeryturę, jednak prowadził zajęcia na KUL do 2013 r. Przebywał na stypendiach zagranicznych: w Instytut Polonais w Paryżu (1976), w Genewie (1981, 1982) oraz Leuven (1985, 1989).

Jego główne kierunki badań obejmowały historię Kościoła w Polsce w XVI-XVIII w., zwłaszcza zagadnienia dotyczące środowiska parafialnego – szkolnictwa, duchowieństwa, budownictwa sakralnego. W jego dorobku są również prace odnoszące się do problematyki kancelaryjno-archiwalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów nowożytnych kancelarii kościelnych. W sumie 4 monografie oraz ponad 160 artykułów i innych publikacji naukowych. Jest także autorem 2 tomików poezji. Był redaktorem naczelnym „Roczników Humanistycznych” z. 2. Należał do Towarzystwa Naukowego KUL (w latach 2004-2013 pełnił funkcję sekretarza generalnego). Był również członkiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Komisji Historycznej PAN w Lublinie i Towarzystwa Muzealnego w Lubaczowie. Należał do Rady Naukowej Instytutu Geografii Historycznej Kościoła w Polsce oraz Redakcji Naczelnej *Encyklopedii katolickiej* (t. IX-XII), do której napisał 15 haseł.

Wypromował 18 doktorów i ponad 200 magistrów. Jako recenzent był powoływany w 20 przewodach doktorskich oraz 2 habilitacyjnych. Brał udział w sympozjach, konferencjach naukowych, popularyzował naukę w mediach (np. cykl audycji w Radiu Plus), w szkołach, środowiskach związanych z Kościołem.

Był przewodniczącym Komisji Rewizyjnej NSZZ „Solidarność” na KUL, kuratorem NZZ, członkiem wielu uczelnianych komisji (m.in. Senackiej Komisji Rozdawnictwa Darów, Senackiej Komisji Finansowo-Gospodarczej), wiceprezesem Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół KUL, długoletnim sekretarzem KIK w Lublinie, członkiem Rady Programowej Radia Lublin S.A., prezesem Akcji Katolickiej we własnej parafii oraz dekanacie Lublin-Południe, członkiem Archidiecezjalnej Rady Synodu Plenarnego.

Został odznaczony: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2003), Złotym Krzyżem Zasługi (2005), medalem *Lumen Mundi* (2006) oraz Medalem za Zasługi dla KUL (2008). Był także laureatem Nagrody im. Ireny i Franciszka Skowyrów za pracę o szkolnictwie parafialnym.

Tomasz Nowicki